

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. märts 2024
(OR. en)

7628/24

ENV 283
SAN 149
CONSOM 101
AGRI 206
DELECT 50

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	11. märts 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2024) 1454 final
Teema:	KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../..., 11.3.2024, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/741 oluliste riskijuhtimiselementide tehniliste nõuete osas

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2024) 1454 final.

Lisatud: C(2024) 1454 final

Brüssel, 11.3.2024
C(2024) 1454 final

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

11.3.2024,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/741 oluliste riskijuhtimiselementide tehniliste nõuete osas

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

Veevarud on Euroopa Liidus üha suurema surve all, mis põhjustab mitmes liikmesriigis veestressi. Lisaks halvendavad magevee kättesaadavust märkimisväärselt kliimamuutused, prognoosimatud ilmastikuolud ja põuad. Euroopa rohelise kokkuleppe kontekstis osutatakse ringmajanduse tegevuskavas¹ ja ELi uues kliimamuutustega kohanemise strateegias² puhastatud reovee ulatuslikumale taaskasutusele kui peamisele vahendile, millega saab parandada liidu suutlikkust tulla toime üha suureneva survega veevarudele. Kooskõlas veealase vastupanuvõime üldise eesmärgiga, mida Euroopa Liit propageeris 2023. aasta märtsis toimunud ÜRO veekonverentsil, võib selline taaskasutus piirata veevõttu pinnaveekogudest ja põhjaveekihtidest ning edendada veekaitset, et aidata taastada stabiilsem veeringe.

Kehtivates õigusaktides osutatakse vee taaskasutamisele. Veepoliitika raamdirektiivis 2000/60/EÜ³ mainitakse vee taaskasutust koos veesäästlike tööstustehnoloogiate ja niisutusmeetodite kasutamise edendamisega ühe täiendava meetmena, mida liikmesriigid võivad võtta, et saavutada pinnaveekogude ja põhjaveekogumite hea kvalitatiiivse ja kvantitatiivse seisundi eesmärgid. Asulareovee puhastamise direktiivi 91/271/EMÜ⁴ kohaselt tuleb puhastatud reovesi võtta võimaluse korral taaskasutusse. Selle direktiivi käimasoleva läbivaatamisega muudetakse seda nõuet rangemaks.

Usaldusväärne riskijuhtimine on peamine ohutuselement, mis suurendab üldsuse usaldust sellise taaskasutuse suhtes.

Vee taaskasutuse määruse riskijuhtimissätted

Määruses (EL) 2020/741,⁵ mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid (edaspidi „vee taaskasutuse määrus“), on sätestatud vee kvaliteedi ühtlustatud miinimumnõuded puhastatud asulareovee ohutuks taaskasutamiseks põllumajandusmaa niisutamisel. Samuti sisaldab see seire miinimumnõudeid, riskijuhtimist käsitlevaid sätteid võimalike täiendavate tervise- ja keskkonnariskide hindamiseks ja nendega tegelemiseks, loa andmise nõudeid ning läbipaistvussätteid, mille kohaselt tehakse igat vee taaskasutuse projekti puudutav põhiteave üldsusele kättesaadavaks.

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021) 82 final).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj>)

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrus (EL) 2020/741, mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/741/oj>)

Vee taaskasutuse määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt on taaskasutusvee tootmiseks ja sellega varustamiseks vaja luba. Load peavad põhinema põhjalikul riskijuhtimiskaval (artikli 6 lõige 3), mis peab vastama artiklis 5 sätestatud nõuetele. Lisaks on II lisas loetletud kõik olulised elemendid, mida riskijuhtimiskavas tuleb käsitleda. Riskijuhtimine eeldab riskide ennetavat väljaselgitamist ja juhtimist. II lisas esitatud olulistel elementidel põhineva analüüsi abil tuleks riskijuhtimiskavas kindlaks teha täiendavad vee kvaliteedinõuded, mida on vaja keskkonna ning inimeste ja loomade tervise piisava kaitse tagamiseks. Tunnistades, et riskijuhtimine on keeruline ülesanne, antakse vee taaskasutuse määrusega komisjonile õigus välja töötada II lisas esitatud oluliste elementide tehnilised nõuded. Need tehnilised nõuded peaksid olema kooskõlas ka rahvusvaheliste suuniste ja standarditega, näiteks sellistega, mille on välja töötanud Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) ja Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon (ISO).

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTEERIMINE

Käesoleva delegeeritud määruse väljatöötamisel on lähtutud mitmest tehnilisest uuringust, sealhulgas Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) koostatud aruannetest „Minimum quality requirements for water reuse in agricultural irrigation and aquifer recharge – Towards a legal instrument on water reuse at EU level“⁶ („Minimaalsed kvaliteedinõuded vee taaskasutamiseks põllumajanduslikul niisutusel ja põhjaveekihtide uuesti täitmisel – vee taaskasutust käsitleva õigusakti väljatöötamine ELi tasandil“) ja „Technical Guidance – Water Reuse Risk Management for Agricultural Irrigation Schemes in Europe“⁷ („Tehniline juhend – vee taaskasutamise riskijuhtimine Euroopa põllumajandusliku niisutuse kavade jaoks“), ning rahvusvaheliselt tunnustatud suunistest ja standarditest, eelkõige WHO sanitaarohutuse planeerimise käsiraamatust,⁸ standarditest ISO 20426 (2018)⁹ ja ISO 16075-1 kuni 2 (2020)¹⁰ ning Austraalia suunistest vee ringlussevõtu kohta (2006)¹¹.

2021. aasta maist novembrini korraldati vee taaskasutusega seotud riskijuhtimise kohta viis tehnilist seminari. Need andsid ametiasutustele, veepuhastusettevõtetele ja muudele sidusrühmadele võimaluse aruteluks ja küsimuste tõstatamiseks. Nende tulemuste põhjal koostatud juhtumiuuringutega saab tutvuda eespool nimetatud JRC tehnilises juhendis.

⁶ Alcalde-Sanz, L. ja Gawlik, B.M., *Minimum quality requirements for water reuse in agricultural irrigation and aquifer recharge – Towards a legal instrument on water reuse at EU level*, Euroopa Komisjon, Luxembourg, 2017, JRC109291.

⁷ Maffettone, R. ja Gawlik, B.M., *Technical guidance – water reuse risk management for agricultural irrigation schemes in Europe*, Euroopa Komisjon, Luxembourg, 2022, JRC 129596.

⁸ WHO, *Sanitation safety planning: manual for safe use and disposal of wastewater, greywater, and excreta*, Genf, 2016.

⁹ ISO 20426: 2018 Guidelines for health risk assessment and management for non-potable water reuse (juhised terviseriskide hindamiseks ja juhtimiseks seoses joogikõlbmatu vee taaskasutusega).

¹⁰ ISO 16075-1:2020 Guidelines for treated wastewater use for irrigation projects – Part 1: The basis of a reuse project for irrigation (suunised töödeldud reovee kasutamise kohta niisutusprojektides – 1. osa: niisutusprojektis taaskasutamise alus); ISO 16075-2:2020 Guidelines for treated wastewater use for irrigation projects – Part 2: Development of the project (suunised töödeldud reovee kasutamise kohta niisutusprojektides – 2. osa: projekti väljatöötamine).

¹¹ NRMMC–EPHC–AHMC, *Australian guidelines for water recycling: managing health and environmental risks (phase 1). National Water Quality Management Strategy* (Austraalia suunised vee ringlussevõtu kohta: tervise- ja keskkonnariskide juhtimine (1. etapp). Riiklik veekvaliteedi juhtimise strateegia), Canberra, 2006.

Liikmesriikide ametiasutuste ja sidusrühmade eksperdid, kes osalevad ühise rakendusstrateegia¹² alusel loodud vee taaskasutuse töörühmas, on olnud tihedalt kaasatud riskijuhtimise nõudeid käsitlevasse tehnilisse arutellu. Aruteludesse on olnud tihedalt kaasatud ka vee ja ülejutuste eksperdirühm,¹³ kellele anti võimalus esitada märkusi delegeeritud määruse eelnõu ja selles sätestatud tehniliste nõuete kohta. Ettevalmistavad koosolekud toimusid 17.–18. novembril 2022, 13.–14. märtsil 2023 (vee taaskasutuse töörühm) ja 16. oktoobril 2023 (eksperdirühm).

Üldsus sai delegeeritud määruse eelnõu kohta tagasisidet anda ajavahemikul 11. jaanuarist kuni 8. veebruarini 2024. Kokku saadi 32 vastust: 6 avaliku sektori asutustelt, 2 teadusasutustelt, 14 ettevõtjate ühendustelt, 3 valitsusvälistelt organisatsioonidelt ja 7 kodanikelt. Mõni vastaja väljendas pigem vastuseisu vee taaskasutuse põhimõttele, selle asemel et avaldada arvamust tehniliste nõuete kohta. Mõnes vastuses kutsuti üles kehtestama konkreetseid parameetrid lisaks vee taaskasutuse määruuses sätestatud miinimumnõuetele. Osa vastajatest tegi konkreetseid ettepanekuid, mis aitasid akti eelnõud täiustada.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Käesoleva delegeeritud määruse vastuvõtmise õiguslik alus on vee taaskasutuse määruse artikli 5 lõige 5. Täpsemalt on artikli 5 lõikega 5 antud komisjonile õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse kõnealust määrust, et kehtestada selle II lisas sätestatud oluliste riskijuhtimiselementide tehnilised nõuded.

Käesolev delegeeritud määrus on üles ehitatud järgmiselt:

- artiklis 1 on sätestatud, et delegeeritud määruse lisas on esitatud vee taaskasutuse määruse II lisas sätestatud oluliste riskijuhtimiselementide tehnilised nõuded;
- artiklis 2 on sätestatud delegeeritud määruse jõustumise kuupäev ja kohaldatavus;
- käesoleva delegeeritud määruse lisas on esitatud kõigi oluliste riskijuhtimiselementide tehnilised nõuded, mis võimaldavad vastutavatel isikutel koostada usaldusväärsed riskijuhtimiskavad ja tagada vee taaskasutuse projektide ohutuse.

¹² <https://circabc.europa.eu/ui/group/9ab5926d-bed4-4322-9aa7-9964bbe8312d/library/dd9b4484-2935-4ee8-b3ce-72f844f3644c>

¹³ Avaldatud komisjoni eksperdirühmade ja teiste sarnaste üksuste registris, kood E03687.

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

11.3.2024,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/741 oluliste riskijuhtimiselementide tehniliste nõuete osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrust (EÜ) nr 2020/741, mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid,¹⁴ eriti selle artikli 5 lõike 5 teist lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2020/741 on sätestatud miinimumnõuded vee ohutuks taaskasutuseks põllumajandusmaa niisutamisel. Kõnealuse määruse artikli 6 kohaselt on taaskasutusvee tootmiseks ja sellega varustamiseks vaja luba ning selline luba peab põhinema riskijuhtimiskaval. Kõnealuse määruse artikli 5 lõikes 3 on omakorda nõutud, et vee taaskasutuse riskijuhtimiskavad põhineksid sama määruse II lisas esitatud riskijuhtimiselementidel.
- (2) Vee taaskasutuse riskijuhtimiskava väljatöötamine võib olla keeruline ülesanne, mis eeldab multidistsiplinaarset lähenemisviisi ja mitme osaleja kaasamist selle ettevalmistamisse. Seepärast on vaja kehtestada määruse (EL) 2020/741 II lisas esitatud oluliste riskijuhtimiselementide tehnilised nõuded, et tagada vee taaskasutuse riskijuhtimiskavade usaldusväärsus ja kvaliteet ning süstemaatilise lähenemisviisi kasutamine nende koostamisel. Eesmärk on täpsustada, kuidas riskijuhtimiskava koostajad ja selle koostamisse kaasatud riskihindajad peaksid vee taaskasutuse süsteemi struktureeritud ja põhjaliku analüüsi kaudu asjakohaselt arvesse võtma kõiki olulisi elemente. Riskijuhtimiskava koostamiseks peaks olema võimalik kasutada olemasolevaid riskihindamise ja -juhtimise eeskirju, tingimusel et järgitakse käesolevas delegeeritud määruses sätestatud tehnilisi nõudeid.
- (3) Selleks et riskijuhtimiskava annaks usaldusväärseid tõendeid, mis toetaksid ennetusmeetmete ja tõkete kasutuselevõttu, ning tagaks, et taaskasutusveega

¹⁴ ELT L 177, 5.6.2020, lk 32–55.

niisutamine on inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale ohutu, peaks see tuginema kõige usaldusväärsematel kättesaadavatel teaduslikel tõenditel ja muudel toetavatel allikatel, mis on riskijuhtimiskavas täielikult dokumenteeritud.

- (4) Liikmesriikides kasutatavad vee taaskasutuse süsteemid võivad olla oma ülesehituse poolest erinevad ja need võivad teenindada suurt hulka lõppkasutajaid. Lisaks võib kooskõlas määrusega (EL) 2020/741 üks riskijuhtimiskava hõlmata rohkem kui üht vee taaskasutuse süsteemi. Oluliste riskijuhtimiselementide tehnilised nõuded peaksid olema piisavalt paindlikud, et neid erinevusi arvesse võtta, ning samal ajal võimaldama anda süsteemist põhjaliku ülevaate ja piisavalt teavet, et saaks kindlaks teha kõik võimalikud riskid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas on esitatud määruse (EL) 2020/741 II lisas sätestatud oluliste riskijuhtimiselementide tehnilised nõuded.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11.3.2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN